

Sveučilište u Zagrebu
Akademija likovnih umjetnosti
Kiparski odsjek

TRANSMUTATION
[tranzmyoˈoˈtãSHən]

Diplomski rad

Mentor: prof. Igor Ruf
Student: Branimir Boban
Zagreb, 2024.

The background of the page is a grayscale photograph of several hands made of clay. The hands are in various poses, some open, some with fingers curled, and some with objects like a small cup or a ring. They are arranged in a way that creates a sense of depth and movement. The lighting is soft, highlighting the texture of the clay.

Sadržaj

Uvod.....	1
Misao.....	4
Razrada i izvedba.....	7
Prezentacija.....	11
Zaključak.....	13
Tehnička izvedba.....	15
Pregled radova.....	16
Literatura i izvori.....	26

Uvod

„Nothing, it would seem, could possibly give to such a motley of effort the right to lay claim to whatever one might mean by the category of sculpture. Unless, that is, the category can be made to become almost infinitley malleable.“

Misao je američke kritičarke umjetnosti Rosalind Krauss iz *“Sculpture in the Expanded Field”* osvrta na suvremeno kiparstvo. Tekst u kojem komentira stanje i razvoj ideje i medija u prvih desetak godina novog pokreta: *„...categories like sculpture and painting have been kneaded and stretched and twisted in an extraordinary demonstration of elasticity, a display of the way a cultural term can be extended to include just about anything.“* Već krajem 1979te granica u shvaćanju umjetnosti tj. svega onoga što umjetničko djelo treba prezentirati jest jedva ili gotovo nevidljivo. Shodno tome, na današnjicu koju vežemo uz pojave i prakse nastale u posljednjih pedeset godina od početka suvremene umjetnosti te s razvojem svijesti, tehnologije i mogućnosti u svakodnevnom životu, umjetnost je reagirala na raznovrsne načine. Neprekidna žudnja za istraživačkim procesom i korištenje novih medija, koji do sada nisu ni bili doživljeni kao potencijani *“material”* za kreiranje, omogućili su daljnje širenje i probijanje granica u izvedbi ideja i prezentaciji djela

Navedeni pristup doveo nas je do niza mogućnosti i perspektiva razmišljanja o stvaranju umjetničkog djela. Ukoliko se konkretno osvrnemo na kiparstvo, ono se odmiče od postamenta i od klasične skulpturalne forme, od forme kao takve općenito i sve više ulazi i stapa se u prostor. Navedeni pristup u kiparstvu vidljiv je u radovima Anisha Kapoora ili Anthonya Gormleya. Citat Ad Reinhardta koji na humorističan način opisuje spomenutu jedinstvenu pojavu u današnjici kaže: *„Sculpture is what you bump into when you back up to look at a painting.“*; jer kako i sama uzrečica glasi *„u svakoj šali nalazi se pola istine“*. Nažalost, vjerujem da je skulptura kao takva dotaknula kritičnu točku u općoj percepciji promatrača te razumijem potrebu umjetnika pronaći, probuditi i pridobiti nazad pozornost i validnost u oku promatrača. Prosječnom kiparu naročito danas cijeli je svijet galerija i sveukupna materija, bila ona vidljiva i oipljiva ili nevidljiva i metafizička, stvarna i znanstveno dokazana ili apsolutno izmišljena, bila već u formi, obliku i funkciji ili je samo komad određenog materijala ili otpada, medij je legitiman za stvaranje i prezentaciju, kao što već frekventno možemo vidjeti npr. u *„skulpturama“* Salvatorea Garaua. Skulptura se time pokušava približiti nekom obliku *“Enformela”* ili možda čak *“Art Bruta”*, ali umjesto toga ulazi u čistu domenu *“Dadaizma”* te možemo pretpostaviti da je to razlog zašto je skulptura u svojoj izvedbi pala u drugi plan. Ako se umjetnik može izgubiti u vlastitim mogućnostima stvaranja, kako možemo očekivati da će prosječan promatrač uvidjeti što je skulptura, a što arhitektura pritom osvjestivši raspon kojim barata od banane zaljepljene na zid duck tapeom Maurizia Cattelana do Kapoorovog *“Cloud gatea”*. Valjalo bi pronaći način kako pojednostaviti zahtjeve postavljene prema promatraču i podariti mu slobodu da kreativnost i inspiraciju dohvati primatrajući.

U današnjem svijetu, u kojem smo konstantno označeni neprekidnim strujanjem novih informacijama, svjetskim i političkim događajima koji utječu ili bi trebali utjecati na naše živote. U ubrzanom i razuzdanom svijetu u kojem je neizvjesnost uprirođena pojava, čeznemo za osjećajem sigurnosti. Umjetnost koja je iznimno subjektivna te traži suosjećanje i poziva na razumijevanje i zajedništvo validna je, a svaki pojedinac se može poistovjetiti emotivno. Takav pristup ne nudi nikakvo rješenje, odgovor ili barem utjehu u kaosu, štoviše otvara još jedno pitanje u moru pitanja već postavljenih pred nas, a na koje nemamo konkretan objektivan odgovor koji bi bio primjenjiv svakome. Dakako, mogli bismo sagledati takav fenomen drugog reda kao priliku za približavanjem umjetnosti radi umjetnosti, pritom osvjestivši čistu ljepotu koja promatraču prvobitno pruža vizualno stimulativan i vizualno zadovoljavajuć moment, a tek potom konceptualnu i idejnu važnost istog djela; koja je apsolutno neizostavna, ali bi trebala biti na izbor promatraču da samostalno odredi razinu investicije i energije koju će pružiti za razumjevanje dubine i opsega umjetničkog djela te da djelo samo po sebi progovarati i zračiti emocijom i općom porukom koju predstavlja tj. ono nešto na što se možemo osloniti, što je sigurno i univerzalno. Skulpture kao što su "Rodinov Poljubac", "Mislilac" ili Michelangelov "Pieta" nam nude crtu familijarnosti i to ih čini vječnima, a njihova ljepota ne staje u samom vizualnom aspektu rada čak i Boccioniev "Čovjek u pokretu" ili Giacomettijev "Hodajući čovjek", ukoliko govorimo o modernoj umjetnosti. Međutao, čovjeku su potrebna pravila i smjernice ili svojevrсни oblik logike po kojim će se voditi jer se inače gubi sam u svojim mislima tj. sve gubi smisao i pada u kaos te bi zato umjetnost trebala uskočiti i omogućiti čovjeku tj. promatraču barem neki prividni smisao te utjehu kako bi i on sam imao "dobiti" od umjetnosti. Iz toga slijedi da se umjetnost razvija prema čovjeku, a ne obratno.

Gubljenje standarda bi moglo biti jedno od fundamentalnih problema zašto je skulptura pala u drugi plan i izgubila svoj kredibilitet, kada u realnosti posjeduje čak cijelu jednu dimenziju više od drugih umjetničkih stilova koja joj omogućava da bude još vjernija i superiornija. Ako ne postoji standard ili logika, ne postoji ni način kako odrediti kvalitetu i validnost rada ni način kako opredijeliti akademski rad od „uličnog“. Navedena logika koju zastupam osim u umjetnost, isto tako u okolini, od neupitne je važnosti kako bi se individua mogla sa nekom sigurnošću kretati kako kroz prostor, tako kroz vrijeme, u doslovnom i figurativnom smislu. U procesu traganja za navedenom logikom u apstraktnom svijetu doveo sam se do kreativne blokade i nemotiviranosti te do gubljenja shvaćanja i prihvaćanja istraživačkog procesa i čistog stvaralačkog procesa kao zasebnog umjetničkog doživljaja i zbog toga sam izgubio osjećaj zadovoljstva u radu. Neumorni pokušaj produkcije finalnog rada iz glave, umjesto uživanje u istraživanju određenog osjećaja, motiva ili teme i prepuštanja prirodnom razvoju istog, imalo je upravo suprotan učinak na moje stvaralaštvo te štoviše, moj striktno figurativni pristup kiparstvu jest još više zadao probleme u pravdanju validnosti vlastite ideje u apstraktnoj današnjici. U procesu istraživanja posvećenog diplomskom radu i perpetualnim mijenama perspektive te konstantne transmutacije ideje osvijestila se problematika koju sam odlučio secirati, proanalizirati te vizualno predstaviti. Osjećaj slobode i ljepote u kaotičnom kreativnom procesu kojeg umjetnik prožima u trenucima shvaćanja sebe i realizaciji svog rada. Kako sam se u prijašnjim radovima bavio pitanjima s naglaskom na

rad „Apoptoza“ koji je kroz polu svjesni proces duboke samoanalize, kao svojevrsnog konceptualnog pitanja, nanovo prikazan direktnim motivom u svojoj izvedbi te istraživanjem ljudske forme kroz konkretne figurativne motive ili na primjeru serije radova „Grimase“ koji je isto tako konkretan primjer istraživanja anatomije lica i hiperekstenzija mišića izoliranih u području usta u ulozi doslovnog, direktnog i lako prevedivog te istraživanja ljudske emocije kao jednog od metafizičkih faktora. Ovim radom sam se odlučio baviti subjektivno te konceptualno obrnutom perspektivom, znači ne posvetiti se direktnom motivu i striktnoj misli već se prepustiti automatizmu i potkrijepiti ga potrebnim sadržajem.

「 Misao 」

Misli su skup svjesnih i podsvjesnih akcija i reakcija te drugih podražaja na okolinu koja nas okružuje i sa kojom svakodnevno imamo određen oblik interakcije i komunikacije. One su sve ono što nas definira kao individue i separira kao unikatne jedinke. Po prirodi su ljudi skloniji oslanjati se na podsvjesni, intuitivni način razmišljanja jer je slobodan tj. osoban jer dolazi iz nas samih i ne zahtjeva skoro nikakvu energiju, naspram aktivnog načina koji zahtjeva konstantan napor i pažnju. Kako američko-izraelski psiholog Daniel Kahneman to opisuje u svom djelu "Thinking, Fast and Slow": "Much of the time, system 1 does the best it can on the basis of the information it has, and one of the jobs of System 2 is to accept the suggestions of System 1 when they are valid."

Za njega „sistem 1“ predstavlja intuitivni, a „sistem 2“ aktivni način razmišljanja. Umjetnik se zato mora moći osloniti na podsvjesno i znati baratati svjesnim kako bi prvotno mogao preživjeti u vlastitom kozmosu i percepciji, a zatim uzeti i oblikovati zamišljenu unutarnju misao i predstaviti je svim drugim kozmosima - kako je jedan prijatelj jednom izjavio: „zapravo izlažem svoje radove da me se sudi“ i apsolutno bih se složio s tim i vjerujem da bi se navedeno trebalo shvatiti u punoj ekstenziji tog značenja. Moje oduševljenje njegovim zapažanjem leži u uočavanju situacije u kojoj je umjetnik svjestan što predstavlja publici te jednostavno rečeno - očekivati neočekivano. S tim se potrebno suočiti kako bi individua mogla napredovati kao „umjetnik“ i unaprijediti svoje ideje, ideologije i koncepte te ih opravdati sebi i drugima; razumjeti čime se bavi te moći sigurno i nesmetano time baratati.

Veliku ulogu igra iskustvo, a za to je potrebno aktivno suočavanje s novom problematikom, istraživanjem iste, kognitivna fleksibilnost i najvažnije od svega - fokus u cijelom procesu, ali pogotovo u procesu učenja i rješavanju novih prepreka. Razlika u držanju balansa između dva navedena sistema i efektivno baratanje istima u određenim situacijama leži u mogućnostima pojedinaca, raznovrsnom karakteru, razmišljanjima i shvaćanjima okoline. Unikatnost individue jest odraz naših osobnih životnih iskustava i životnih odluka.

"The function of ideology is not to offer us a point of escape from our reality but to offer us the social reality itself as an escape." (Žižek) U današnjici koja je sve više priklonjena tehnologiji i virtualnom svijetu te koja vlastito otuđenje sa „stvarnim svijetom“ opravdava kroz umjetnost, težeći stvaranju kreativnih misli. Kreativne misli rijetka su pojava koju ljudi vječno štiju, rado prihvaćaju i unutar nje nalaze svoj smisao i utočište.

„Art has the power to change the world by changing people’s hearts and minds.“

-Marina Abramović

Danas, više nego ikada, umjetnost ima mogućnost utjecati na sve aspekte našeg bića i svoje ideje, agende i ideologije možemo priložiti cijelom svijetu na dohvat ruke u samo nekoliko sekundi. Savršen primjer „obostrane oštrice“ jest u današnjem labilnom globalnom mentalitetu u kojem prosječan čovjek ne može održati fokus živeći i životareći u svijetu manipulacije informacijama u kojem ne može utjecati na količinu podataka koje će ubirati i personaliziranih agendi kojima će se hraniti. Lako je uvjeriti pojedinca u postojanje novih ideologija. Ideologija kao takva trebala bi služiti čovjeku, a ne mu se protiviti. No u današnjem, tehnološko-suvremenom i kapitalističko-konzumerističkom režimu, držanje integriteta i kredibiliteta ideje tj. ideologije više

nije na prvom mjestu ukoliko nije profitabilno. Baš zbog takvog osjetnog gubitka osjećaja sigurnosti u određenim idejama te konstantnom prilagođavanju novom, postalo je nikada lakše ovladati osobom ili grupom ljudi. Propagirajući određenu ideju, suptilno ili direktno, kroz bilo kakav oblik medij koji će izazvati željeni oblik snažne emocije, a najsnažnije emocije koje osjećamo su one polarne suprotnosti - ljubav, afirmacija te mržnja, odbacivanje, izolacija. Kada zadobije pojedinca pod podređenu emociju s ciljanom informacijom ili oblikom umjetnosti, može manipulirati njegovim stavovima i mišljenjima kako ga je volja sve dok drži njegov fokus kojom god metodom je potrebno.

Koliko god takvi osjećaji bili polarne suprotnosti isto tako se dodiruju cijelom svojom zamišljenom dužinom koja je zapravo tanka tj. nepostojeća granica između dva polariteta. Po prirodi smo skloni traženju sreće, pozitivne energije i sigurnosti, no ukoliko osjetimo opasnost koja narušava naše blagostanje, zaštitnički naklonjeni, lakše ćemo, brže i intuitivnije reagirati na negativne nego na pozitivne emocije. Bilo defenzivno ili ofenzivno, štitit ćemo svoje, bio to nama netko blizak, bilo to naše političko ili vjersko uvjerenje ili bilo kakvo blisko ideološko rješenje (ukoliko smo poruku od kuda god ona došla, shvatili kao prijetnju). Za razliku od “negativnih” podražaja, prema “pozitivnima” ćemo se ophoditi drugačije. Prvo ćemo stati i razmisliti kako odgovoriti na njihovu poruku kada se nađe pred nama i hoćemo li ju prihvatiti, a kada ju prihvatimo, bezglavo joj vjerujemo i štitimo ju.

Zato umjetnik uz svoja prava i mogućnosti mora prihvatiti i obveze tj. posljedice svog rada. Zato je potrebno ukoliko smo već došli do ideje prvom metodom, drugom metodom je potkrijepiti te opravdati i pravilno zaštititi kroz razradu, izvedbu i prezentaciju.

The background of the entire page is a dense, textured surface of numerous white, sculpted hands. These hands are in various poses, some pointing, some curled, some open, creating a complex, organic pattern. The lighting is soft, highlighting the contours of the hands.

▮ Razrada i izvedba ▮

"One day, in retrospect, the years of struggle will strike you as the most beautiful."

Svjesna razrada i izvedba rada jest vremenski prostor unutar kojeg se kreativna magija kreće nakupljati i prštati, ideja se počinje razrađivati, evoluirati i sazrijevati, a aktivni proces razrade i izvedbe rada počinje se događati, bio on skiciranje, pisanje, završna izvedba ili mentalno procesiranje ideje. Ako smo uložili napor i trud u ovaj dio procesa, to je borba o kojoj govori gore navedeni citat. I što se s više fokusa i smisla posvetimo navedenoj „borbi“ to ćemo više benefita imati nakon završetka iste ukoliko smo spremni skromno i otvoreno prihvatiti kritike i komplimente u cijelom procesu. To je stadij u kojem spretno baratamo tj. balansiramo između sistema razmišljanja te bolje možemo birati gdje i kako usmjeriti ideju; neprestano se prilagođavati osjećaju te mijenjati perspektivu s obzirom na niz problematika koje se nađu pred umjetnikom u datom trenutku.

To je moment u kojem se vrata između metafizičkog i fizičkog svijeta otključaju te je vješt umjetnik onaj koji može nesmetano prolaziti s jedne na drugu stranu i ujediniti te paralelne svjetove. Tako je i F. Nietzsche navedenu pojavu opisao jako sličnom premisom: „...jer problem nauke ne može se saznati na tlu nauke – to je knjiga možda za umetnike sa uzgrednom primesom analitičkih i retrospektivnih sposobnosti (znači, za izuzetnu vrstu umetnika, za kojim bi čovek morao a ne bi čak ni želeo da traga. . .)“. Nešto prema čemu se trebamo kretati makar ne znali gdje se nalazi niti hoćemo li ikada to pronaći, no kroz takvo lutanje čovjek sazrijeva. Čak i ako umjetnik izgubi fokus u vlastitom procesu uvijek mora paziti da ne izgubi sebe i svoje vrijednosti te mora biti svjestan što će svojim radom dovući nazad s “druge strane”. Dapače, poželjno je od umjetnika da zapne i izgubi se u nepoznatom svijetu u kojem ima mogućnost pronaći novi smisao. Takav proces, koji obilježava njegov put, bilo tekstom, skicom na papiru, u glini ili negdje kasnije u procesu rada, karta je koja mu služi kao sredstvo pomoću kojeg bi se mogao vratiti te nastaviti istraživati i proučavati. Stoga je bitno za umjetnika zakopati se što dublje, tamo gdje još nitko nije bio te gdje se drugi čak i boje otići te se suočiti sa svime što se nađe na putu jer jedino tako može zapravo napredovati, a pogotovo kada udari glavom u zid. Konstantan rad na sebi i micanje od ugone mirovanja za umjetnika je neophodan jer u današnjem društvu suprotno od hrabrosti nije biti kukavica, već upravo biti komformist.

„Work isn't to make money, we work to justify life.“

-Marc Chagall

Nužno je da razumijemo uspjeh kao tek sekundarni nusprodukt našeg rada ako planiramo održati vlastiti uspjeh. Svatko može uspjeti, ali samo neki mogu zadržati uspjeh. Održavanje znači konstantno aktivno bavljenje određenom premisom, stvaranje i održavanje kontinuiteta, za što je potrebna disciplina. Kroz disciplinu i kontinuitet u radu stvorit ćemo vještinu, sposobnost i to nam nitko ne može oduzeti te ona kao takva naposljetku može samo rasti. Ne ciljati na valute i vrijednosti materijalnog, konzumerističkog režima, već na duhovno intelektualni te praktični napredak. Uspjeh je trenutačan, a vještina je vječna. Ne govorim da ne bismo trebali ciljati na uspjeh nego na postulate njegove vječnosti kako bi ga zadržali i kada sve ode u neočekivanom

smjeru i kako bi ga mogli izgraditi nazad ako nestane. Za početak, trebali bi sistematizirati vlastiti personalizirani proces te ga svladati. Posložiti si logičan redoslijed manjih procesa kako bi mogli početi smisleno oblikovati smjer ideje kojom se bavimo. Na taj način možemo krenuti prenositi ideju u medij u kojem ju predstavljamo. Bitno je naglasiti da je u svakom dijelu takvog procesa prisutna mogućnost prilagodbe na kakve god okolnosti trenutka. Prvi dio procesa, materijalizacija ideje, najkritičniji je za prilagodbu jer izradom temelja dobivamo materijalnu bazu koja će držati našu ideju kroz ostatak procesa te po kojoj ćemo dalje graditi i unaprjeđivati, a temelj je dobro znamo najbitnija stavka u svakom procesu tj. osnovica na koju se sve ostalo mora moći osloniti. Zato, dati si vremena u ovom djelu procesa koliko god nam je potrebo da shvatimo problematiku i nadiđemo je jest krucijalno.

„All the greatest and most important problems of life are fundamentally insoluble. They can never be solved, but only outgrown...”

-Carl Jung

Usudio bih se reći da svi veliki mislioci, umjetnici, arhitekti, biznismeni tj. uspješni pojedinci bilo koje struke ili zanimanja već su gore navedenu misao negdje u nekom obliku zapisali ili bi to verbalno potvrdili. Dovoljno je primjera i dokaza koji to potvrđuju i to je pitanje koje si uopće ne bi trebali postavljati ili ulaziti u konflikt s njim, već si ga konzistentno naglašavati, to jest biti ga svjesni na ovaj ili onaj način. Kada postoji usvojeni fundamentalni dio i shodno tome stvoreni temelj i okvirni plan, umjetnik može zaroniti u konstruktivnu izvedbu. Ona sada može biti ciljana i precizna, pravocrtna ako se već snalazi u znanoj domeni ili može iskoračiti u nepoznato i prilagođavati se znanju koje umjetnik posjeduje te logikom koju može primijeniti u danom trenutku. Što je umjetnik više dorasao problemu kojeg rješava te je veći zbroj riješenih životnih problema i raznih 'prikupljenih' životnih iskustava i vještina, to će proces same izvedbe biti lakši. Izvedbeni segment rada trebao bi biti čisto uživanje u stvaranju i oblikovanju negativnog prostora te prožimanje emocija kako bi pridobio onu koja savršeno rezonira u jedinstvu s idejom i vizualnom reprezentacijom umjetničkog rada.

Tu sada umjetnik više ne rezonira samo sa pitanjem vizualnog i konceptualnog, već i sa pitanjima mehanike, mehaničkih i fizikalnih svojstava, s pitanjem dugotrajnosti ili mogućih kemijskih reakcija. Riječ je sada o trenutku kada čista praktična vještina isplivava na površinu, iskustvo prikupljeno kroz uloženo vrijeme, rad i trud. Kada je umjetnik nag pred svojim sudom, na njegovu milost i nemilost. Kroz ovaj segment, umjetnik mora iskristalizirati i sjediniti sve potrebne elemente. Imati tok koji će ga voditi u koracima koje u tom trenu izvodi i usmjeriti u idući. Jedan primjer koji vjerno prikazuje efikasnost logike kroz redukciju, ali koji na isti način funkcionira u obrnutom smjeru jest skulptura američkog umjetnika Matthew Day Jacksona “The Way we were” koja se bavi jednom drugom perspektivom slične problematike te prikazuje redukciju lubanje od fine forme do jednostavnog primitiva piramide kroz pet koraka. Iz tih koraka možemo sa određenom dozom sigurnosti logički iščitati sveukupni proces - od planiranja samog toka razrade do izvedbe tj. izrade tehničkog djela rada.

Ruke to jest dlanove sam izabrao kao glavni motiv jer su dlanovi glavni, univerzalni motiv koji opisuje "stvaranje. Od Leonardovog prikaza "Stvaranja Adama", Rodinovih specifično naglašenih ruku, simbolizma u kulturama, religijama, političkim pokretima te tko zna gdje još, ruke su imale izuzetnu snagu u svom značaju. Sveobuhvatne su, simbolično jasne i apstraktne, grube i nježne, osuđujuće i oslobađajuće te zbog toga savršeno opisuju ideju formiranja i stvaranja u ovom radu.

Voda predstavlja konstantni tok i izmjenu, potrebu za napretkom te, ako treba, i cirkulaciju tj. ponovno vraćanje iz kojeg god razloga ukoliko je poanta razumjeti nešto što nam nije jasno. I naravno, zbog njenog dvoznačnog karaktera, ona koja daje život i ona koja ga uzima. Crystal sam odabrao kao jednu modernu soluciju u toku sa današnjim mogućnostima i tehnologijom materijala zbog njegove čvrstoće, jednostavnosti korištenja i njegove **bijele** boje, koja predstavlja ono bazno, čisto, nevino, slobodno, sveprisutno, ono za što ne postoji jednoriječno i jednostavno objašnjenje.

Prezentacija

Vidit ćemo, ne ?

Najteži element stvaralaštva koji trebamo savladati jest znati kako i kada završiti rad te moći odlučiti kako i na koji način ga prezentirati. To je moguće jedino ako umjetnik aktivno producira i ima čvrst kontinuitet u svom stvaralaštvu. To znači da ima već nepraćeni broj uspjeha i neuspjeha iza sebe. Kvota jednog suvremenog manje poznatog stvaralačkog uma koja je isto tako bezvremena te bih ju isto tako volio naglasiti u ovom kontekstu glasi:

„The master has failed more times than the beginner has even tried.“

-Stephen McCranie

To znači da je najbitniji kontinuitet koji trebamo svladati te preboliti jest kontinuitet u neuspjehu. Taj kontinuitet ne znači udarati na isto mjesto do kad se zid ne pomakne ili se nešto drugo začudo dogodi ili ne dogodi jer to je definicija ludosti već tražiti solucije i prilagođavati se terenu i okolini kako bi nadišli prepreku. Prezentirati rad, pogotovo u javnom prostoru, znači otvoriti se i prezentirati se svijetu. Što smo iskreniji prema sebi, svom radu i ideji, to će se takav oblik iskrenosti više odraziti u nama i okolini i u finalnoj korisnosti.

The background of the page is a high-resolution, close-up photograph of several hands made of white clay. The hands are in various poses: some are open with fingers spread, others are curled into fists, and one is partially visible at the top. The lighting is soft, highlighting the texture and contours of the clay. The overall tone is monochromatic and artistic.

■ Zaključak ■

Svaki umjetnik, bio on kipar, slikar, dizajner, glumac ili pisac ili sudionik bilo kojeg drugog usmjerenja, trebao bi se voditi onim što vjeruje da je ispravno te strepiti za napretkom, tražiti sreću i utjehu, ali bježati od komfora. Trebao bi uživati u istraživanju te stvarati konstantno nove perspektive. Trebao bi težiti upoznavanju novih ljudi i kultura te ono što njemu, njegovoj okolini ili pak svijetu treba. Trebao bi se truditi pružiti pozitivnu poruku kroz svoj medij bilo to davanjem odgovora na pitanja ili pak postavljanjem potrebnih pitanja. Trebao bi biti u mogućnosti ponuditi utjehu u trenutku nemira, usmjeriti onoga u neznanju, osvijestiti ignorantnoga te stvoriti prostor za koju god drugu agendu želi izraziti. Jedini put do napretka je naprijed, što god to značilo za pojedinca.

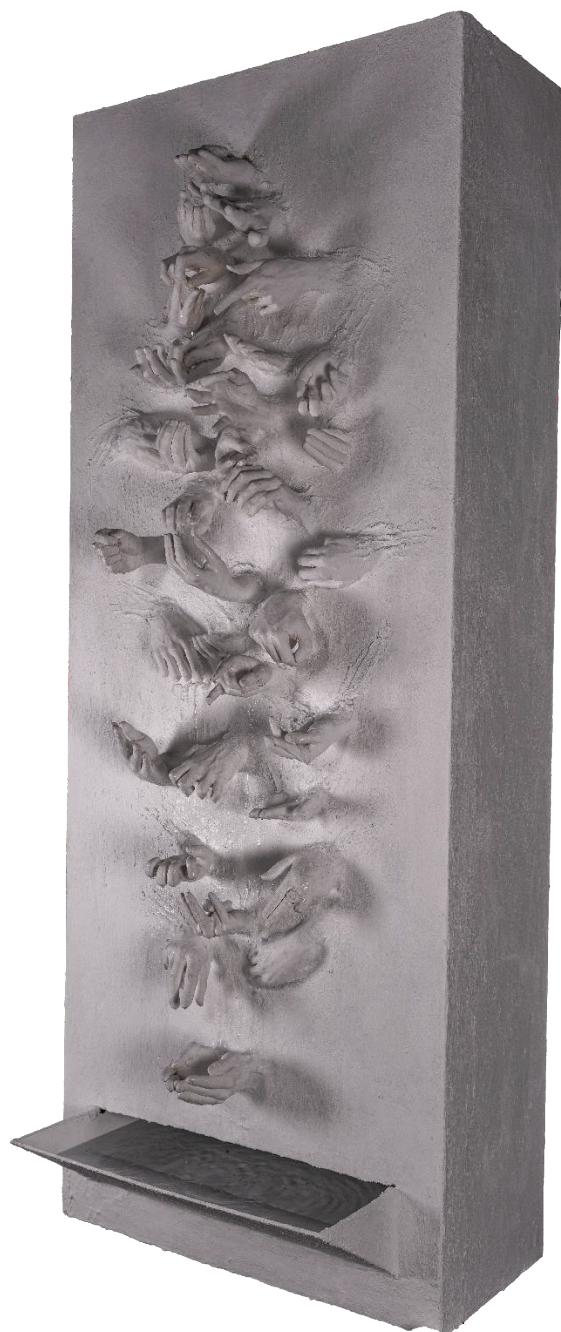
· Tehnička izvedba ·

Rad se sastoji od 34 odljeva ruku, postavljenih u vertikalnu kompoziciju na jednu stranu lažnog zida, dimenzije 90x230x60 cm. Izoliran gumom, premazan hidroizolacijom zbog njenih kemijskih i estetskih karakteristika te premazan akrilnom bojom zbog što bolje otpornosti na vodu. Pri dnu je izbušena rupa u zidu i postavljena plastična kadica za prikupljanje viška vode i za cirkulaciju vode u instalaciji. U kadicu je postavljena pumpa koja pumpa na vrh kompozicije u prvu postavljenu ruku iz koje opet “kreće” voda.

Materijali:

- zid konstrukcija – osb ploče, drvene grede
- izolacija, izgled – guma, hidroizolacija, akrilna boja
- prozirne plastične niti
- plastična kadica
- ruke – acrystal
- pumpa
- crijevo

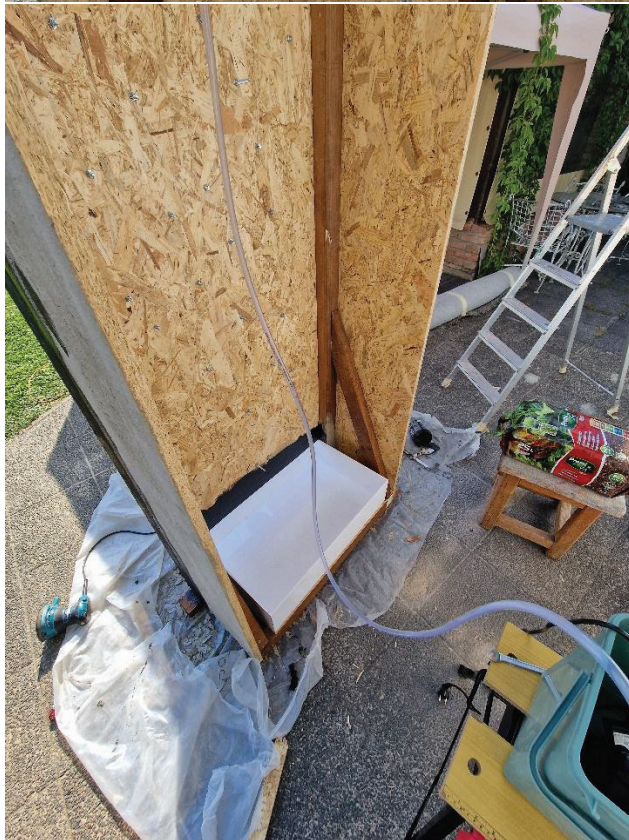
· Pregled rada ·

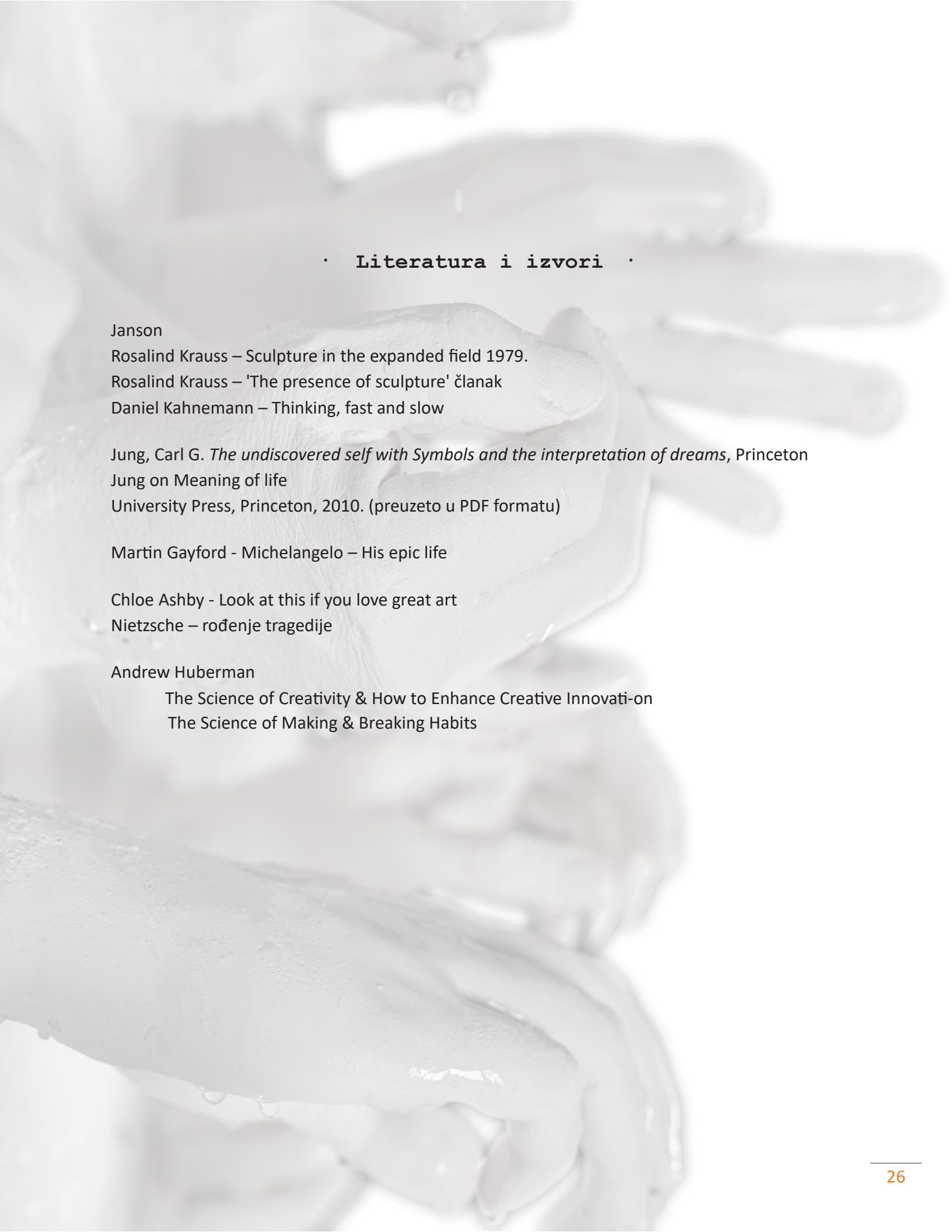

A background image showing several hands in various poses, sculpted from a light-colored, textured material like clay or plaster. The hands are arranged in a way that suggests movement and interaction, with some fingers spread and others curled. The lighting is soft, highlighting the contours and textures of the sculptures.

· Literatura i izvori ·

Janson

Rosalind Krauss – Sculpture in the expanded field 1979.

Rosalind Krauss – 'The presence of sculpture' članak

Daniel Kahnemann – Thinking, fast and slow

Jung, Carl G. *The undiscovered self with Symbols and the interpretation of dreams*, Princeton

Jung on Meaning of life

University Press, Princeton, 2010. (preuzeto u PDF formatu)

Martin Gayford - Michelangelo – His epic life

Chloe Ashby - Look at this if you love great art

Nietzsche – rođenje tragedije

Andrew Huberman

The Science of Creativity & How to Enhance Creative Innovati-on

The Science of Making & Breaking Habits